

[Victor Larsen.]

Kr.s Grundværdi, vilde i Dag efter 1945-Vurderingen være betydeligt over 25 000 Kr., altsaa undergivet Loven og dens Ekspropriationsbestemmelser. Den samme Ejendom vil, naar vi naar frem til en Vurdering efter indtraadt Prisfald — og at dette kommer, ved vi alle, saa sikkert som 2 og 2 er 4 — atter være under 25 000 Kr. Grænsen og altsaa være en Ejendom, der kan sælges frit. Meningsløsheden i dette er ganske iøjnefaldende. Hvis en Ejer af en saadan Ejendom paa Grund af Alder eller andre Aarsager er nødt til at sælge til nuværende Vurdering, er han Ekspropriation underkastet. Kan han derimod beholde Ejendommen til næste Vurderingsnedsættelse, er han fri og frank og kan uantastet disponere over det, der er hans. Dette er den skinbarlige Taabelighed, uretfærdigt og vilkaarligt, og at man for samme Ejendomsstørrelse griber ind ved Forpagtningsskifte som ved Ejerskifte, nævner jeg kun som en Selvfølge.

Naar Overdragelse af disse nu belastede og ufri Ejendomme over 25 000 Kr.s Grundværdi finder Sted inden for den snævre Familiekræds, Ægtefæller undtaget, har Landbrugsministeren dog følt Samvittigheden røre lidt paa sig eller dog Trang til at vise en Smule Sømmelighedsfølelse. Meget har der aabenbart alligevel ikke været tilbage af nogen af Delene, eftersom det kun er blevet til det jammerlige Resultat af en Nedsættelse til $\frac{9}{10}$ af den foreliggende Skalas Sæts, altsaa en Nedsættelse paa slet og ret $\frac{1}{10}$. Det vil altsaa sige, at hvis en Fader afstaar en Landejendom til sin Søn eller Datter og denne Ejendom er over 25 000 Kr.s Grundværdi, tvinges han ved Ekspropriation til at afstaa fra 9 pCt. til 45 pCt. af denne Ejendom, alt efter Størrelsen, til Staten. Jeg gad se den, der kan sige mig, hvad i al Verden det vedkommer Staten, at en Fader overlader sin Søn eller Datter sin retmæssige Ejendom, eller hvad der berettiger Staten til vilkaarligt at lægge Haand paa indtil 45 pCt. af denne Ejendoms Grundværdi, altsaa paa et Areal svarende hertil. Gamle Slægtsejendomme, hvor Slægter har levet og virket i Aarhundreder, hvor onde og daarlige Tider, ofte under Afsavn, er gennemlevet saavel som gode og lykkelige Tider, det Sted, som Slægtens Børn saa hen og søgte hjem til som det faste Punkt i deres Tilværelse. Gamle Slægtsgaarde rummende Minder, som vel kun den forstaaer, der har haft sin Gang og sit Liv et saadant Sted, rives nu itu, lemlæstes, deles op, blot fordi Søn skal følge Fader.

Og det maa man forstaa, at naar Halv-

delen af Jorden tages fra en saadan Ejendom, kan en eller anden af Staten fastsæt Erstatning paa Grundlag af Jordværdien ikke erstatte denne Amputation, hvor tilbageblevne Bygninger, maaske Parkanlæg, bliver alt for store til de tilbageblevne Arealer, hvor den nøje samstemte Organisme, som en saadan Slægtsejendom er, brutalt rives itu og ødelægges. Der gaar uerstattelige Værdier tabt ved denne Voldshandling, og der vises en Mangel paa Retfærdighed og Retsindighed, som intet har at gøre med danske Retsbegreber. Kredse langt ud over den danske Landbostand vil vende sig i Harmen mod dette Overgreb.

Den højtærede Landbrugsminister har jo mere i sin Godtepose. Hvis den Ulykke overgaar en Landmand, at hans Ejendom nedbrænder helt eller delvis, og denne Ejendoms Grundværdi er 12 000 Kr. eller derover, saa har Staten Forkøbsret paa Ejendommen, hvis Ejeren vil sælge, og det er en Forkøbsret, som batter noget. Stedets Politimester skal nemlig straks indberette Branden til Jodlovsudvalget, der saa foretager Notering paa Ejendommens Tingblad om Forkøbsret. Enhver Overdragelse mod Vederlag, som helt eller delvis omfatter en saadan Ejendom, skal, inden Skødet udstedes, indberettes til Jodlovsudvalget, som saa afgiver Indberetning til Landbrugsministeren, der bestemmer, om Staten vil overtage Ejendommen. For en Ordens Skyld bestemmes det, at den, der er indtraadt som Køber, intet som helst Krav har paa Erstatning, en meget fiks Bestemmelse. Her er man altsaa naaet helt ned paa Ejendomme paa 12 000 Kr.s Grundværdi, svarende til 16 Tdr. Land eller $8\frac{1}{2}$ à 9 ha middelgod Jord; og det er ordnet saa snildt, at det gælder baade helt og delvis nedbrændte Ejendomme. Delvis nedbrændte er Ejendomme efter Lovforslaget, hvis Tag eller Loft i Stuehus og en af Udbygningerne er beskadiget saaledes, at en Fornyelse enten af Loft eller af Tag er nødvendig. Dette er en Bestemmelse, hvorefter jeg gad se den Landejendom, der ikke, naar Ildløs udbryder, er helt eller delvis nedbrændt. Det vil sige, at Staten praktisk taget lægger sin Haand paa alle nedbrændte Ejendomme over 12 000 Kr.s Grundværdi, hvis Ejere ønsker at sælge. Til den Ulykke, den Sorg, som det mange Gange eller rettere sagt altid er at se sin Ejendom brænde, kommer Landbrugsministeren og føjer med fuldt Overlæg yderligere den Skade, at Ejendommen ikke kan sælges uden med Tab, Tab, foraarsaget af Statens fuldkommen uberettigede Indgreb med en Forkøbsret, der i Virkelig-